

MINDSZA

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K.

Olaszok kudarca.

Höfer tegnapi jelentése már a «negyedik Isonzói csata» végét jelenti. Azt mondja ugyanis a jelentés, hogy az olaszok a tengermelléki harcvonalon eddig nem nyitották meg ama nagy támadásaikat, amelyek, aránylag rövid szünet után, november 11-én indultak meg újra s szakadatlanul tartottak még december első hetében is. Az ellenség egyetlen talpalattnyi területtel sem tudott előbbre jutni, dacára annak, hogy ebben a negyedik isonzói csatában biztos megállapítás szerint halottakban és sebesültekben hetvenezer embert vesztett.

Az olaszok a parlament megnyitásáig legalább Görzöt akarták elfoglalni. December másodikán nyitották meg az olasz parlamentet s ez hetvenezer emberébe került Olaszországnak. De az Isonzo melletti harcokban nemcsak ezt vesztették el. Mialatt ugyanis az olaszok az Isonzo mellett hét hónap óta véreznek, anélkül, hogy egyetlen lépést is tudtak volna előbbre tenni, azalatt elveszítették Tripoliszt, amelyet pedig olyan rengeteg költséggel, fáradsággal és véráldozattal szereztek meg.

Olaszország vissza akarta állítani a régi római világbirodalmat és ezt Tripolisz meghódításával akarta kezdeni. A régi rómaiak azonban hét esztendőre volt szükségük, míg Juguthának afrikai lázadását le tudták gyűrni, ezek a modern rómaiak azt hitték, ma könnyebben megy Tripolisz meghódítása.

Már évekkel azelőtt, hogy a hódító háborút megindították volna, San Giuliano kieszközölte a török kormánytól, hogy ebben a régi római tartományba egy archeologiai missziót küldhessen ki. Mikor az engedélyt erre megkapta, akkor azt kérte, hogy ez a misszió ércbányák után is kutathasson. Mikor ezt az engedélyt is megkapták az olaszok, 1911 szeptember 27-én egy olasz flotta jelent meg Tripolisz előtt s mikor a flotta már ott volt, akkor a Giolitti-kormány ultimátumot küldött Konstantinápolyba, hogy a porta egyezzen bele abba, hogy Tripoliszt megszállják az olaszok. Mikor erre a porta nem volt hajlandó, két nappal utóbb, 1911 szeptember 29-én Olaszország megüzente Törökországnak a háborút. Öt hónap múlva, 1912 február 12-én mondta ki az olasz képviselőház s egy nappal utóbb az olasz szenátus egész Tripolisz annexióját.

Mikor ily módon Tripoliszt már meghódítani vélték, került a sor az osztrák-magyar monarchia elleni hadüzenetre s az Adria, Trieszt, Trentino, fél Tirol, Istria, Dalmácia «meghódítására».

Hét hónap óta folyik a harc s az olaszok ma sincsenek egy lépéssel sem közelebb a céljukhoz, mint hét

kapcsolat is készen volt a csapat-törzs már elindult, most már csak a parancsnokságnak kellett indulnia, hogy utána a máhás szekerek is meginduljanak.

A meghatottság ült minden arcon s emögött a bizonytalanság érzete is előcsilllogott. E magasztos pillanatban egy öreg polgár lépett a brigád-parancsnokság udvarába, alázatosan emelte le fekete tányérkalapját s halk hangon köszöntötte az indulásra készen álló urakat.

— A parancsnok urral szeretnék beszélni.

— Milyen ügyben? — kérdi az épen ott álló szárnysegéd.

Az öreg ötöl hatol s nagy szégyenkezve mondja, hogy panasz van.

— No csak ki vele, hamar, még nem késő. Elvittek valamit az embereket?

— Nem. Isten ments! Dehogyan vittek el. Semmit sem vittek el.

— No hát mi baj akkor?

— Tessék megengedni, hogy a parancsnok urnak személyesen mondjam el panaszomat.

Nem volt mód, hogy szólásra bírják az öreget s mert nem akarták, hogy a békés polgárságtól még ebben az egyetlen esetben is haraggal váljanak el, az adjutáns bement a házba és bejelentette a parancsnoknak az ügyet.

Az ezredes kijött s derűs arccal állott meg az alázatos ember előtt.

— No öregem, csak bátran ki vele, mi a baja?

Az öreg körülnézett, mintha mondaná, hogy sok itt a hallgatóság, de az ezredes bátorítólag szólt, hogy csak beszéljen, hiszen mi, akik ott állunk, mind jóbarátok vagyunk, férfiak és becsületesek.

Egy kis huzavona után csendesen beszélni kezdett a polgár.

— Tetszik tudni, hogy nekem van egy lányom. Szép lány, tisztességes, jól nevelt, dolgos teremtés. Soha semmiféle legénnyel szóba sem állt. Vasárnaponkint eljárt a templomba, áldozott. Igen jóra való teremtés, soha sem volt vele semmi bajom.

— Tetszik tudni, hogy mi hozánk került lakásra a Hans Witzler, az a szőke káplár. Tudom is róla, hogy a polgári életben könyvkötő. Igen derék fiu, jól beszélt franciául, szépen zongorázott és kedvesen énekelt. A lányommal gyakran énekeltek együtt német dalokat. A Hans tanította rá. Én sokszor mondtam magamba, de a feleségemnek is, hogy nagyon kár, hogy most háboru van, milyen jó lenne, ha a Hans elvenné a lányomat. Van nekem elég szép vagyonom, gond nélkül élhetnének. Hát én tudom, hogy az nem lehet, most nem lehet, de talán a háboru után lehet.

— Hát én hogyan segíthetek magán? Hol a baj?

— A baj kérem ott van, hogy a lányom meg a Hans, tetszik tudni, már férj és feleség lett. Én nem tudtam róla, a feleségem sem, csak most mondta meg a lány, hogy Hans elment. Itt a baj.

Összenéztünk, szerettünk volna mosolyogni is, de nem tudtuk eltitkolni az őszinte és tisztességes érzésünket, inkább szomorúan, mint mosolygósan hallgattunk tovább.

— Ez már baj. Csak ott a hiba, hogy a Hansont ezért nem büntethetem meg, csak ha panaszt emel maga ellene, hogy erőszakos módon rabolta meg a kedves lányát.

— Isten mets! — tiltakozott az öreg,

— Nem, erről szó sincs!

— Hát akkor mi a baja? Mit segíthetek magán?

— Kérem szeretettel, tanácsot jöttem kérni. Az urak most elmennek s ide nem jönnek vissza, mások jönnek. Most már nemsokára béke lesz s a németek mind hazamennek. Megint a mieink jönnek ide s addig elmúlik az a néhány, ami még hiányzik, s meg fog születni a Hans fiacskája. Azt mondja meg nekem a parancsnok ur, mit mondjak a honfitársaimnak, ha a fiucska születése után nyomban elkezd németül beszélni?

A kacagástól nem hallottam, hogy a parancsnok mit mondott, csak azt láttam, hogy a polgártársunk úgy ahogy, megnyugodva, az ezredessel való parolázás után eltávozott.

HIREINK

1918

— Karácsony az ovodában.

Az ovodás gyermekek karácsonyfa-ünnepélye pénteken délután 3 órakor lesz megtartva. A kedves és szép ünnepélyen szívesen látják úgy a szülőket, mint azokat, akik tudnak gyönyörködni a kis apróságok örömeiben.

— A harctéren küzdő katonák karácsonyi ajándékára

Szegváron gyűjtés indult, mely a nemes célra 68 K 20 f-t eredményezett, a következő adakozók jószívűsége folytán: Koncz Mátyás 2 K, Hegyi Ferenc 2 K, Pusztai Pál 2 K, Orosz János 2 K, Vigh István 2 K, Farkas János 2 K, Katolikus Kör 10 K, Fogyasztási Szövetkezet 10 K, Korpás Pál 10 K, Bartók Pál 2 K, Bartók Jánosné 1 K, Bari József 2 K, Szőke Antal 1 K 20 f, Béres Ádám 1 K, Halász György 2 K, Szép István 3 K, K. Szabó Mátyás 10 K, Nagy Antal 2 K és Bonus Ignác 2 koronát. Fogadják a nemesszívű adakozók — a harctéren küzdő katonák nevében — őszinte köszönetünket. Szegvár község előljárósága.

— Felhívás. A Vöröskereszt

Egylet minszenti fiókegyesület elnöksége felkéri mindazokat, akik a harctéren küzdő katonák részére téli ruhaneműek készítését elvállalták és még eddig át nem adták, hogy azokat sürgősen elkészíteni és az egylet vezetőségének átadni szíveskedjenek.

— A petróleum és benzin árának maximálása.

A jövő hét első napjaira várják a petróleum- és a finomítóipar több terméke legmagasabb árának megállapításáról szóló rendelet közzétételét. A Budapesten az osztrák és a magyar kormányok képviselői között folytatott tárgyalások teljes eredményre vezettek. — Petróleum, benzin, gázolaj legmagasabb árának megállapítását tervezik. Egyéb kenőolajok legmagasabb árát egyelőre nem kívánják megállapítani.

— Orosz ágyuból készült

ékszerek. A diadalmas kraszniki csatában zsákmányolt orosz ágyuból készült győzelmi érmekeket az Augusztá-alfeldolgoztattaremekmivű ékszerekké, amelyek az idej

karácsonyi vásár legkeresettebb tárgyai. A bronzból és vasból készült érmek arany és ezüst keretet kaptak és mint függelék, urí és női óralánc kerül a karácsonyi piacra. Az érem történelmi eredetét, okmányok igazolják, amelyek örök időkre megőrzik az ékszer folyton növekedő erkölcsi értékét. Feldolgozásában az ékszer a legértékesebb, legizlésebb és ötvösmunka tekintetében is a legértékesebbek közül való. A győzelmi érem ékszerek ára a legmérsékeltőbb. Két koronáért már kapható és a legdrágább ötvenegy korona. Megrendelhető az Augusztal-álp központi irodájában (Budapest, Károly-körút 3) és elárúsító üzletében (Kossuth Lajos-utca 1). Szébb és a történelmi idők szellemének megfelelőbb ékszer a győzelmi érem-ékszernél nincs több. Teljes jövedelme a rokkantaké.

— Rekvirálják a gabonát.

Jól tudják gazdáink, hogy az őszeirt gabona rekvirálása karácsonykor kezdetét veszi s bizony nem a legkellemesebb karácsonyi ajándék, ha valakinek búzáját, árpáját 4 koronával olcsóbb áron rekvirálják csupán azért, mert az illető nemtörődömségből, vagy esetleg oktalan spekulációból a rendelkezésre álló idő alatt nem adta el gabonáját a Haditermény r. t. megbízottjainak. Az utolsó óra nem sokára ütni fog s melegen ajánljuk a gazdaközönségnek, hogy adja el karácsonyig a búzáját, hiszen a józan ész, az üzleti számítás és az állam érdeke is azt diktálja, hogy a gabonát ne rekviráltassuk le, hanem adjuk el jó áron. Az állam ugyanis azért ad alkalmat a gazdáknak a buza szabadkézéből való eladására, mert a rekvirálás, eltekintve az azzal járó zaklatástól sok költségbe és felesleges fáradtságba kerül, ami a most amugy is alaposan igénybe vett közigazgatási tisztviselőktől roppant sok időt rabol el. Ne késlekedjünk tehát, mert aki nem adja el december 25-ig búzáját, az az ablakon hajítja ki a mázsánkénti 4 koronákat s ennél már sokkal okosabb, ha már egyáltalán nincs az illetőnek erre a pénzre szüksége, ha jótékony célra adja a 4 koronákat.

— A háborus segélyt nem lehet lefoglalni. A hivatalos lap tegnapi száma kormányrendeletet közöl, mely szerint azok a segélyek, melyeket a háboru idejében katonai szolgálatot teljesítő személyek vagy hozzátartozóik, vagy a háboru okából mások, közpénztártól, intézettől, társaságtól vagy egyesektől kapnak, amennyiben külön jogszabály másként nem rendelkezik, a végrehajtás alól kivételnek és még a végrehajtást szenvedőnek beleegyezésével sem foglalhatók le.

— Karácsonyi csomagforgalom. A tábori csomagforgalom a karácsonyi időszakban előreláthatólag nagy arányokat fog ölteni s a polgári csomagforgalom szokásos emelkedésére is kell számítani. Ennélfogva a posta mai korlátolt teljesítőképessége és a kedvezőtlen közlekedési viszonyok folytán könnyen olyan torlódások

állhatnak be, amelyek a karácsonyi csomagforgalomnak idejében való lebonyolítását lényegesen hátráltatják. Minthogy pedig a harctéren küzdő véreink méltán elvárhatják, hogy a nekik szánt karácsonyi csomagokat a kellő időben megkapják, a kereskedelemügyi miniszter figyelmezteti a közönséget, hogy polgári csomagok szétküldését a karácsonyi időszakban — aminek legtöbbször a szokáson kívül egyéb indító oka nincs — a legszükségesebbre korlátozzák s ezzel a karácsonyi tábori csomagforgalom akadálytalan lebonyolítását a maguk részéről is mozdítsák elő.

— Megszűnt a tábori posta cenzurája. Iletékes helyről, mint a „Külfüg-Hadügü“ írja, azt az értesítést nyertük, hogy a hadrakelt seregnél a tábori- és hadtáp posta állomáson feladott leveleket a jövőben zártan, minden cenzura nélkül továbbítják a címzettnek. Így tehát a harctérről érkező levelek a jövőben zártan, minden cenzura nélkül továbbítják a címzettnek. Így tehát a harctérről érkező levelek kézbesítését nem fogja többé késleltetni az, hogy a továbbítás előtt azokat megcenzurálják. A hadrakelt seregnél lévő parancsnokságok mindazonáltal időnként, próbaképpen átvizsgálják a leveleket és szigorúan felelősségre vonják azt, aki a fennálló rendelkezések ellen vét. Továbbra is érvényben marad az a rendelkezés, hogy a harctéren feladott postai küldeményeket a parancsnokság pecsétjével kell el látni.

— Ne csomagoljunk újságpapirba! Németországban már figyelmeztették a kereskedőket, hogy az árukat ne csomagolják újságpapirba. Az újságcenzura szempontjából tudniillik alaposan átvizsgálják a küldeményeket és így késedelmet okozhat az újságpapirba való csomagolás. Talán nálunk sem volna fölösleges ez a jó tanács megszívélése, még mielőtt néhányan a saját kárukön okulnak.

— Még vessünk őszi búzát! Az őszi gabonavetéssel országaszerte erősen el vagyunk maradva. A megfogyott ígás- és kézierőn kívül nagymértékben hátráltatta a vetési munkálatokat a rendkívül kedvezőtlen, tulságos csapadékos időjárás, majd a korán bekövetkezett fagyos télies idő. Ez azonban nem lesz tartós, úgy hogy még jó ideig enyhébb időt remélhetünk. Tekintettel arra, hogy a kenyérgabona biztosítása egyik legfontosabb háborus érdekünk, minden erőnkkel egymást kiségitve is azon munkálkodjunk, hogy még ezévben vessünk őszi búzát, amikor csak lehet és amennyit csak tudunk. E hó folyamán elvetett buza még egyáltalában nem kockázatos s azért nemcsak közérdek, hanem saját jól felfogott érdekünk is, hogy még vessünk, hogy minél több őszi búzáunk legyen. Ugyancsak fontos az is, hogy a tavasziak alá, amikor csak lehet, szántunk az egész tél folyamán, ha nem is esik olyan szántás, mint amilyenhez béke idején hozzászoktunk, mert a téli fagy azt még hejrehoz-

hatja, mindenesetre azonban jobban járunk, mintha tavasszal a sok szántatlan terület bevetését nem győzzük s az ország egy része parlagon marad. A kiscadákat is igyekezzünk ezekről felvilágosítani és meggyőzni, mert azoknál az a szokás, hogy mihelyt télire fordul az idő, sutba dobják a talajművelő gépeket és eszközöket. Katonáink emberfeletti munkát visznek véghez a harctéren, nekünk is követnünk kell őket a kenyértermelés nagy feladatában.

— Hatvanmillió vas ötfilléres. Németországban hatvanmillió ötfillérest vernek vasból. És minthogy az állami pénzverő hivatalok nem tudják előállítani ezt a nagy mennyiséget, felhasználják a magánpénzverdek munkáját; azok is készítik majd vasból az ötfilléreseket. Németországban azért van szükség ilyen sok ötfilléresre, mert az elfoglalt tartományokban, ahol teljesen elfogyott az aprópénz, a lakosság a német katonák által forgalomba hozott nikkell és rézpénzt otthontartja és nem adja ki. Ezek is úgy tesznek, mint nálunk a tudatlanok és balgák, akik az ezüst pénzeket dugdossák el. Ugy hirlük különben, hogy német példára a magyar és osztrák pénzügyi kormányok is fognak váltópénzt veretni vasból. Egyelőre csupán 20 filléresek veretéséről van szó és ilyen irányban már megtörtént az intézkedés.

— A gyermekszobából. A kis Palit az idén beakarták iratni az elemi iskolába. Fiatal kora miatt, miután még nem mult el 6 éves, nem vették fel. A minap egyik barátjával játszott, ki megkérdezte tőle:

— Téged is beirattak az idén iskolába?

— Oh nem, — felelte büszkén a fiu.

— Miért nem?

— Mert a bátyám tiszt, a nagybácsi vadászönkéntes, az apám meg ujonc. Nem hagyhatom itt a mamát és a lányokat, csak kell férfi a háznál.

Orosz munkások.

Aki az orosz foglyokat a mi gazdaságainkban dolgozni látja, tapasztalhatja, hogy tulságosan nem erőltetik meg magukat. Pedig alig van ország a világon, melyben ipar és a földművelés oly szoros kapcsolatban állanak egymással, mint Oroszországban.

A tapasztalat azonban azt bizonyítja, hogy az orosz paraszt éppen nem szeret az eke szarvához nyulni, hanem inkább kész fárasztóbb munka elvégzésére is, csak hogy valamiképpen, nagynehezen családját eltarthassa. Megtörténik, hogy az orosz paraszt hónapokon át beáll fűvrosnak vagy hajóvonatosnak, néha pedig a gőzhajókhoz, teherszállító hordárnak csap fel, csak hogy a kelletlen földművelés alól kibújhasson.

E mellett azonban szintoly szembeötlő az a másik jelenség, hogy a muszka nép bá-

mulatos kitartással és sok ügyességgel üzi a háziipart. Különösen az idegenek találhatják furcsának, ha a szegényebb viskók mellett elhaladva, majd kalapálás és reszelés, majd zakatolás és gyalulás üti meg a fülét.

A falvakban lakó nép vaszorgalommal dolgozik és fárad, de azért borzasztó nyomor és inség tanyázik közöttük. Az orosz háziipar: „küstárjana promyslenoszt“ főképpen a Moszkva körül fekvő kormányzóságokban virágzik. Több kormányzóságban sok ezer meg ezer férfi, asszony és gyermek szerzi magának ily módon arca verejtékével a mindennapi kenyeret. Leginkább vászon- és kelmészövessel, továbbá kovács — és lakatosmunkával foglalkoznak.

Minden vasárnap fűtött műterem

Horváth Antalné

— A Pesti Hirlap ajándékkönyve. Most, hogy a háboru miatt a papir ára is emelkedett, a munkaerő pedig egyrészt megfogyott, másrészt jelentékenyen megrárgult, elismerésre méltó áldozatkésztséget kell látnunk abban, hogy a Pesti Hirlap kiadói a jövő 1916-ik évre is karácsonyi ajándékkul adják a lap előfizetőinek a Pesti Hirlap Naptárát. Ez a nagy képes naptár az idén is hoz a naptári tudnivalókon és minden óra szóló jegyzeteken kívül válogatott szépirodalmi közleményeket, tulnyomó részben azonban ismeretterjesztő cikkeket, szöveg közzé nyomott ábrákkal; ismerteti továbbá egy esztendő háborus eseményeit, a harctereket és változó frontokat bemutató pontos térképekkel, aztán kivonatos tisztí cimtárt, fővárosi tárgymutatót, és vásár-jegyzéket is közöl sok egyéb hasznos tudnivalóval. A háborus év kiválóbb szereplőit, államférfiakat és hadvezéreket, a tenger és a levegő hőseit mély nyomásu kép kben mutatja be, az év eseményeit ábrázoló sok más képpel együtt.

A Pesti Hirlap egyébként a háborus viszonyok dacára a legterjedelmesebb és legbővebb tartalmu újság maradt napilapjaink között. A hadi események színesen megírt kommentárjait napról-napra pontos térképekkel kíséri. De versenyen felül áll a Pesti Hirlap abban is, hogy minden harctéren van külön tudósítója. Méltán legkedveltebb és legelterjedtebb napilapja tehát ma az országnak.

Minden oly előfizető, aki legalább negyedév óta járattja a Pesti Hirlapot, de az is, aki negyedévi előfizetési díjat egyszerre küldi be, a karácsony előtti héten, ajándékkul kapja a Pesti Hirlap 1916-ik évi nagy képes naptárát.

A Pesti Hírlap előfizetési ára egy óra 2 K 80 fill. negyed évre (dec.-febr.) 8 kor. A Pesti Hírlap és a Divat Szalón együtt negyedévre 10 K 50 fill. A Pesti Hírlap és Érdekes Ujság c. nagy képes hetilap együtt negyedévre 11 K 50 fill. A Pesti Hírlap és a Képes Ujság együtt negyedévre 10 K 50 fill. A nevezett négy lap együtt negyedévre 16 K 50 fill. A Pesti Hírlap előfizetési ára az Érdekes Ujság háborus Albumával egy óra (egy sorozat) 4 K 80 fill., negyedévre (három sorozat) 14 korona. Az előfizetési összegeket legcélszerűbb posta utalványon küldeni meg a Pesti Hírlap kiadóhivatalának (Budapest, V. ker., Vilmos császár-ut 78.)

Felölös szerkesztő és kiadótulajdonos:

HORVÁTH ANTAL

Nyomatott Horváth Antal grafikai műintézetében

Kiadó üzlethelyiség

A Kossuth Lajos-utca 65. számú házban, a plébánia templom mellett egy igen jóforgalmu üzlethelyiség **teljes berendezéssel** azonnal, esetleg január 1-re kiadó. Ugyanott két kis lakás is kiadó.

KADÁNCZ ANDRÁSNE

okleveles szülésznő értesíti a tisztelt közönséget, hogy Mindszenten I. k. Vadnay-utca 196. szám alatt letelepedett és ajánlja szolgálatait. :-:

Levélpapír-ujdonságok
 táskákban vagy dobozokban megérkeztek és már kaphatók
Gyönyörű ujdonságok képeskártyákban!
Hadi levelek, kártyák, noteszok és írónok
Horváth papírárusnál, Mindszent

TELJESEN ÚJ MŰTEREM
 MODERN BERENDEZÉS!

ÉLETHŰ
FÉNYKÉPEKET

MŰVÉSZIES
 KIVITELBEN
 KÉSZITEK

HORVÁTH ANTALNÉ
 MINDSZENT

Művészies kivitelü
Nyomtatványok
 gyártása
Horváth Antal
 grafikai intézete, Mindszent